

50 χρόνια σπηλαιολογικής προόδου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την ιδιότητα του Προέδρου του Δ.Σ. της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας θα προσπαθήσω να σκιαγραφήσω εν συντομία μερικά από τα βασικότερα στοιχεία του πεντητάχρονου έργου της **Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας**.

Χαρακτηριστικές λεπτομέρειες δίδονται από τον στενό συνεργάτη της Επ. Προέδρου κυρίας Άννας Πετροχειλίου κ. Ιωάννη Ιωάννου στο εκτενές κείμενο που ακολουθεί, με τον τίτλο “Το ιστορικό της Ε.Σ.Ε.”.

Η πεντητάχρονη εντυπωσιακή ιστορία της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας (Ε.Σ.Ε.) δεν θα είχε γραφτεί αν η **Άννα** και ο σύζυγός της **Γιάννης Πετρόχειλος** και μερικοί ακόμη τολμηροί δεν ξεκινούσαν να γράψουν το πρώτο και βασικότερο κεφάλαιο της Ίδρυσης της Ε.Σ.Ε., με πολύ υψηλούς στόχους και πολλά όνειρα, κάποια στιγμή το φθινόπωρο του 1950.

Όνειρα και στόχοι, που όπως γνωρίζουμε όλοι μας, έγιναν πραγματικότητα.

Δεν θα σταθώ στα περισσότερα από 10.000 σπήλαια που έχουν καταγραφεί σε ένα μοναδικό αρχείο, που εμείς οι επόμενοι έχουμε την υποχρέωση να φυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού, αλλά και να δημοσιεύσουμε για να φαίνεται τώρα και στο μέλλον ποιός έκαμε σε κάθε σπήλαιο το πρώτο, αλλά και κάθε βήμα.

Δεν θα σταθώ στα σπήλαια που έχουν αξιοποιηθεί προς όφελος της ευημερίας και της ανάπτυξης των περιοχών τους, προσφέροντας εργασία σε πολλούς νέους ανθρώπους και για τα οποία εμείς σήμερα θα πρέπει να εξαντλούμε όλα όσα παρέχουν οι επιστήμες για την προστασία τους και όλα όσα προστάζει η λογική και ο σεβασμός στο περιβάλλον και τον μεγαλειώδη μικρόκοσμο των σπηλαίων, που πρέπει να μείνει ζωντανός για τις επόμενες γενιές.

Δεν θα σταθώ στις χιλιάδες σελίδες των εκδόσεων του “ΔΕΛΤΙΟΥ της Ε.Σ.Ε.”, που τυπώνεται σχεδόν αποκλειστικά με την ηθική αλλά και οικονομική συμπαράσταση της Άννας Πετροχειλίου και την προσωπική προσφορά εργασίας των μελών της Ε.Σ.Ε.

Δεν θα σταθώ στα χιλιάδες άρθρα στον Καθημερινό Τύπο, που έχουν γραφεί και που αναφέρονται στις ανεπανάληπτες δραστηριότητες της Ε.Σ.Ε. και των τολμηρών αθλητών της και επιστημόνων, που συνεχώς καταγράφουν νέες επιτυχίες και μελετούν νέα άγνωστα σπήλαια.

Δεν θα σταθώ στα εκατοντάδες ελληνικά και διεθνή συνέδρια, ημερίδες, συζητήσεις, διεθνείς συναντήσεις, που έχει οργανώσει ή στα οποία έχει συμμετάσχει η Ε.Σ.Ε. με τα μέλη της. Χαρακτηριστική είναι η παρουσία της Επιτίμου Προέδρου της Ε.Σ.Ε. σε όλα τα Συνέδρια της “Διεθνούς Ένωσης Σπηλαιολογίας” (U.I.S.) από την ίδρυση πριν

από 50 χρόνια μέχρι σήμερα.

Δεν θα σταθώ στους δεκάδες τίτλους, μετάλλια και βραβεία, που έχουν πάρει τα μέλη της Ε.Σ.Ε. για σπηλαιολογικές δραστηριότητες με πρώτη και καλύτερη και εδώ την Επίτιμη Πρόεδρο της Ε.Σ.Ε.

Δεν θα σταθώ στο γεγονός ότι η Πολιτεία επέλεξε για να στελεχώσει τη μοναδική σχετική Κρατική Υπηρεσία με πρώην μέλη μας, που πέρασαν από το σχολείο της Ε.Σ.Ε. Σχολείο στο οποίο φοιτήσαμε ευτυχώς και πολλοί ακαδημαϊκοί δάσκαλοι. Σχολείο ζωής, που δεν έχουμε δικαίωμα να λησμονούμε ή να αποκρύπτουμε ότι υπήρξαμε μαθητές του.

Δεν θα σταθώ στις επιστημονικές μελέτες και στις παλαιοντολογικές, αλλά και αρχαιολογικές ανακαλύψεις, που έγιναν σε σπήλαια που ήλθαν στο φως με τις έρευνες της Ε.Σ.Ε. και των μελών της.

Δεν θα σταθώ στο γεγονός ότι η Ε.Σ.Ε. βοήθησε ή συνετέλεσε στην εκπόνηση ολόκληρων διατριβών για σπήλαια, όπως του ομιλούντος για το Σπήλαιο “Νάνων Ελεφάντων” της Τήλου, του ερευνητή Ι. Μπασιάκου για το σπήλαιο Διρού, του Β. Γιαννόπουλου του ΥΠ.ΠΟ επίσης για το σπήλαιο του Διρού, των Καστριών και πολλών άλλων και ότι παλαιά και νέα μέλη της έχουν βοηθήσει κατ’ επανάληψη κατά τη διάρκεια παλαιοντολογικών ανασκαφών και άλλων ποικίλων ερευνών σε πολλά σπήλαια της Ελλάδος.

Δεν θα σταθώ στα Τοπικά Τμήματα, που έχει ιδρύσει η Ε.Σ.Ε. στην Θεσσαλονίκη, Κρήτη, Ρόδο, Καλαμάτα και αλλού, που ουσιαστικά παρά τις ποικίλες δυσκολίες συνεχίζουν αυτοδύναμα και προωθούν τις προσπάθειες της Ε.Σ.Ε. σε όλη την Ελλάδα.

Δεν θα σταθώ στα άλλα Ελληνικά Σπηλαιολογικά σωματεία, στις ρίζες των οποίων βρίσκουμε σχεδόν πάντοτε παλαιά μέλη της Ε.Σ.Ε, παλιούς μαθητές της και μέλη της Ε.Σ.Ε.

Δεν θα σταθώ στο γεγονός ότι η λέξη Σπηλαιολογία στην Ελλάδα έχει γίνει συνώνυμη με την Επίτιμη Πρόεδρο της Εταιρείας Άννα Πετροχειλίου.

Δεν θα σταθώ στα ιδιόκτητα Γραφεία της Ε.Σ.Ε., ουσιαστική προσφορά της Άννας στην Ελληνική Κοινωνία, ούτε στην πολύτιμη βιβλιοθήκη της, που λόγω οικονομικών δυσκολιών αδυνατούμε να την έχουμε συνεχώς στη διάθεση των ενδιαφερομένων.

Πρέπει όμως να σταματήσω υποχρεωτικά και στις δυσκολίες.

Που κάποιες φορές μας χάρισαν δίνοντας όμως έτσι την ευκαιρία, μέσα από την άμιλλα και τον συναγωνισμό, να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο η Σπηλαιολογία προς όφελος του τόπου μας. Σήμερα σταδιακά προωθείται η συνεργασία των διαφόρων σωματείων σε διάφορους τομείς, όπως είναι η σπηλαιοδιάσωση, οι ετήσιες σπηλαιολογικές συναντήσεις, που τείνουν να καθιερωθούν, η ίδρυση του ΔΕΜΟΠΕ και οι προσπάθειες δημιουργίας Ελληνικής Ομοσπονδίας, βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση της οποίας θα πρέπει να είναι η διατήρηση των κεκτημένων κάθε σωματείου. Σήμερα γίνεται όλο και πιο φανερό η ανάγκη ύπαρξης κοινής φωνής.

Παρόλο που στις επετείους συνηθίζεται να αναφερόμεθα στις επιτυχίες, αισθάνομαι υποχρεωμένος να σταθώ έστω για πολύ λίγο και στις αποτυχίες μας.

Αποτύχαμε να βρούμε, παρά σε πολύ λίγες περιπτώσεις, συμπαραστάτες τους επίσημους κρατικούς φορείς. Εξαιρέση αποτέλεσε στο παρελθόν ο Ε.Ο.Τ. και οι διάφο-

ρες Κοινότητες ή Δήμοι που στρέφονται συνεχώς στην Εταιρεία, ζητώντας την συμπαράστασή της και ιδίως την ανεπηρέαστη και ανεξάρτητη άποψή της στις προσπάθειες γνωριμίας και αξιοποίησης των τοπικών τους θησαυρών.

Αποτύχαμε να εξασφαλίσουμε πόρους από αυτούς που διαθέτουν – αλήθεια ποιά είναι τα κριτήρια; – τα αρμόδια Υπουργεία για τα σωματεία.

Αποτύχαμε να εξασφαλίσουμε ένα συμβολικό έστω ποσοστό από τα χρήματα των εκατομμυρίων εισιτηρίων εισόδου στα σπήλαια, που εξερευνήθηκαν από τα μέλη μας και κατόπιν εκμεταλλεύτηκε ο Ε.Ο.Τ. και σήμερα το ΥΠ.ΠΟ. Ποσά που θα εξασφάλιζαν εκτός των άλλων την μόνιμη λειτουργία της Βιβλιοθήκης μας για το Κοινό, την τακτική έκδοση του “ΔΕΛΤΙΟΥ της Ε.Σ.Ε.”, αλλά και την σταδιακή δημοσίευση του Αρχείου της Εταιρείας.

Ελπίζω ότι τελικά δεν θα αποτύχουμε στην προσπάθεια να πείσουμε ότι η συνεργασία κρατικών φορέων και σωματείων πρέπει να γίνει επιτέλους πραγματικότητα και θα έχει για τον τόπο μας εξαιρετικά αποτελέσματα, καθώς υποχρεωτικά θα βασιστεί σε υγιείς και δημοκρατικές αρχές.

Είναι σίγουρο ότι οι ελεύθερες ώρες που προσφέρουν τα μέλη μας και η εθελοντική προσφορά εργασίας δεν αρκούν πάντοτε για να γίνει αυτό που πρέπει ούτε στην Ελλάδα, ούτε στην Ευρώπη στα πλαίσια της Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδρυτικά μέλη της οποίας υπήρξαμε πολύ πριν από το ξεκίνημα των προσπαθειών για την ίδρυση Ελληνικής Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας.

Ως Ακαδημαϊκός δάσκαλος, που γνωρίζω ότι η γνώση και η πρόοδος σταματά εκεί όπου παύουν να υπάρχουν μαθητές, θα σταθώ μόνο σε ένα γεγονός.

Η Εταιρεία που ιδρύθηκε πριν 50 χρόνια κατορθώνει κάθε χρόνο χωρίς καμιά ουσιαστική κρατική συμπαράσταση να οργανώνει και να ολοκληρώνει πολύμηννα σεμινάρια Σπηλαιολογίας, θεωρητικά και πρακτικά, στα οποία διδάσκουν άνευ αμοιβής αθλητές σπηλαιολόγοι, καθηγητές των Πανεπιστημίων και ερευνητές ερευνητικών κέντρων, που θεωρούν τιμή τους να σημειώσουν στο βιογραφικό ότι κάποτε δίδαξαν στην Ε.Σ.Ε.

Και να τονίσω επίσης ότι η αίθουσα διδασκαλίας είναι πάντοτε γεμάτη. Και ότι τα νέα μέλη μας που συμμετέχουν στα σεμινάρια την επόμενη χρονιά θα παρασύρουν άλλους στο θαυμάσιο κόσμο των σπηλαίων. Παρόμοια προσπάθεια γίνεται με επιτυχία από τα παραρτήματά μας και σε άλλες πόλεις της Ελλάδος.

Έτσι δημιουργείται και ανανεώνεται συνεχώς η κρίσιμη μάζα των νέων σπηλαιολόγων, που καλούνται να πάρουν την σκυτάλη, να στελεχώσουν μελλοντικά την Ε.Σ.Ε. και τις σχετικές αρμόδιες υπηρεσίες και να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν το θαυμάσιο και μοναδικό έργο που ξεκίνησε ο αείμνηστος Γιάννης Πετρόχειλος, η σύζυγός του Άννα και μερικοί ακόμη τολμηροί πριν 50 χρόνια με θάρρος, επιμονή, υπομονή και πολύ δημιουργικό πείσμα και κουράγιο και που επιτρέπει σε εμάς τους νεότερους να θεωρούμε τιμή μας ότι είμαστε μέλη της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας.

*Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ε.Σ.Ε,
Αν. Καθηγητής Δρ. Γ. Θεοδώρου*

50 years progress

PREFACE

(Abstract)

Hellenic Speleological Society (H.S.S.) was founded 50 years ago. During these years its members succeed to explore many thousands of caves all over Greece.

H.S.S. has now more than 1200 members covering all aspects of Speleology. They include expert members in athletic and scientific Speleology.

The Society has an excellent archive of Greek caves and publishes the Bulletin of Hellenic Speleological Society. The Society organizes every year Seminars for new (A) as well experienced members (B). It is a member of U.I.S. and F.S.C.E.-S.F.E.C. The Society has organized numerous local and International congresses.

The name of the Society and Speleology is today a synonym to **John and Anna Petrochilou** main founders of the society. Anna is known in Greece as “the mother of Speleology” since she has worked very hard for the idea Speleology. The Society has excellent private offices in the center of Athens, which play a vital role for the future of Speleology in Greece since Speleologists gather there every week to speak about the new caves that they have explored or make plans for new exploration.

*Prof. G. Theodorou
President of H.S.S.*